

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка бізнес-підприємства/Економічна кібернетика/Міжнародна економіка/Управління персоналом та економіка праці</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>90 годин (3 кредити ЄКТС)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен</i>
Розклад занять	<i>Лекції та практики кожного тижня (для денної форми)</i>
Мова викладання	<i>Українська/Англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Єрешко Юлія Олександрівна, пошта julia.jereshko@gmail.com Години для комунікації: з 10.00 до 16.00 з понеділка по четвер</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/MzE5ODc4NTI3NDIz?cjc=5e5g6cn</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Кредитний модуль передбачає формування ґрунтовних знань про функціонування грошей, закони їх руху і розвитку, грошову систему, особливості функціонування банків та кредитну діяльність.

***Мета** кредитного модуля – формування у студентів економічної складової професійної підготовки майбутніх фахівців, яка інтегрує їх **здатності**:*

- виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки (ФК-1);*
- розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки (ФК-3);*
- самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення (ФК-12);*
- оцінювати процеси та явища, що відбуваються в економіці та уявляти їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання грошових та кредитних ресурсів держави;*
- досліджувати особливості грошового обороту держави;*
- аналізувати склад та інструментарій грошової маси в країні;*
- аналізувати та оцінювати механізм функціонування грошової системи держави;*
- досліджувати організаційно-правовий механізм функціонування кредиту в ринковій економіці;*
- досліджувати особливості грошових та кредитних відносин в Україні;*
- класифікувати види кредитів та визначати особливості їх використання в залежності від виду економічної діяльності;*

- аналізувати діяльність фінансових посередників;

Основні **завдання** кредитного модуля

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних економічних категорій та законів функціонування грошей та кредиту (ЗН-107);
- цілей та інструментів грошово-кредитної політики держави (ЗН-108);
- особливостей сучасних форм кредиту та їх функції (ЗН-109);
- сутності грошей як економічної категорії та їх ролі у процесі суспільного відтворення;
- законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють грошову, кредитну та банківську діяльність;
- основних характерних рис сучасної грошової системи України її структури, цілей, функцій та принципів функціонування її окремих ланок;
- економічного змісту та механізмів здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг;
- стану, проблем та перспектив розвитку грошової, кредитної та банківської систем України;

ВМІННЯ:

- використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки (УМ-3);
- пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки (УМ-7);
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (УМ-12);
- обирати найраціональніші рішення при отриманні банківських послуг та розраховувати ефективність різних їх варіантів;
- користуватись законодавчими і нормативними документами, які регулюють діяльність грошової та кредитної систем;
- аналізувати основні показники грошового обороту та грошової маси, їх структуру та динаміку;
- формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо грошової кредитної та банківської систем країни.

За результатами навчання студенти отримають наступні програмні навички:

Програмні результати навчання: Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

Інтегральна компетенція: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетенції:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК1)
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1)
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1)
- ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК1)

Спеціальні фахові компетенції:

- Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях (СК1)
- Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки (СК3)
- Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (СК5)
- Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для виріш. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності (СК6)
- Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (СК14)

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Кредитний модуль належить до циклу нормативних модулів загально-професійної підготовки фахівців економічних напрямів. Кредитний модуль базується на знаннях, набутих студентами під час вивчення дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка» та має зв'язок з дисциплінами «Макроекономіка», «Фінанси», «Державне регулювання економіки», циклів загально-професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» КПІ ім. Ігоря Сікорського.

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік розділів і тем
<i>Розділ 1. ГРОШІ І ГРОШОВІ СИСТЕМИ</i>
<i>Тема 1. Сутність і функції грошей</i>
<i>Тема 2. Концепції походження грошей</i>
<i>Тема 3. Грошовий обіг і грошова маса</i>
<i>Тема 4. Грошовий ринок</i>
<i>Тема 5. Грошові системи</i>
<i>Тема 6. Інфляція і грошові реформи</i>
<i>Тема 7. Валютний ринок і валютні системи</i>
<i>Тема 8. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм</i>
<i>Розділ 2. КРЕДИТ І БАНКИ</i>
<i>Тема 9. Кредит у ринковій економіці</i>
<i>Тема 10. Фінансові посередники грошового ринку</i>
<i>Тема 11. Центральні банки</i>
<i>Тема 12. Комерційні банки</i>
<i>Тема 13. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною</i>

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Дученко М.М., Єрешко Ю.О., Шевчук О.А. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» : навч. посіб. / уклад.: М.М.Дученко, Ю.О.Єрешко, О.А. Шевчук. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 108 с.
2. Єрешко Ю.О., Дученко М.М., Шевчук О.А. Гроші та кредит: Практикум : навч. посіб. / уклад.: Ю.О.Єрешко, М.М.Дученко І.М. Крейдич. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 52 с.

3. Савлук М. *Гроші та кредит: Підручник / заг.ред. М. І. Савлука*. Київ : КНЕУ, 2006. 744 с.
4. Денисенко М. *Гроші та кредит у банківській справі: навч. посіб. / уклад.: М. Денисенко, Авт. передм. К. Г. Федоренко*. Київ : Алерта, 2004. 477 с.
5. Мишкін Фредерік С. *Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків*. Київ: Основи, 1998. 963 с.

Додаткова література:

1. Базилевич В. Д., Попов В. М., Базилевич К. С., Гражевська Н. І. *Економічна теорія. Політекономія: підручник / ред. В. Д. Базилевича*. Київ : Знання-Прес, 2008. 719 с.
2. Вовчак О.Д., Костак З.Р. *Історія грошей і банківництва: навч. посіб. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 196 с.*
3. Матросова В.О., Доуртмес П.О. *Гроші та кредит: курс лекцій*. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 111 с.
4. Габбард, Р. Глен. *Гроші, фінансова система та економіка: підручник / Пер. з англ.; Наук. ред. пер. М. Савлук, Д. Олесевич*. Київ : КНЕУ, 2004. — 889 с
5. *Банківські операції / За ред. В. І. Міщенка*. Київ : КНЕУ., 2004. — 705 с.
6. Базилевич В.Д., Гражевська Н.І., Гайдай Т.В., Леоненко П. М., Нестеренко А. П. *Історія економічних учень : навч. посіб. / ред. В. Д. Базилевича* Київ : Знання, 2004. 1300 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
3. Сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
4. Сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекції, практичні заняття, виконання аналітично-розрахункових завдань, дискусії, ділові ігри, аналіз конкретних ситуацій, командна робота, виконання розрахункової та модульної контрольної роботи.

6. Самостійна робота студента/аспіранта

До самостійної роботи студентів відносимо: підготовку до аудиторних занять, проведення розрахунків за первинними даними, отриманими на практичних заняттях, розв'язок задач, виконання розрахункової роботи, підготовка до модульної контрольної роботи та екзамену. Відповідно до навчального плану на самостійну роботу відводиться 48 годин.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Ключовими заходами при викладанні дисципліни є ті, які формують семестровий рейтинг студента.

Студенти мають своєчасно виконувати завдання відповідно до умов отримання першої та другої атестації (календарного контролю).

Зверніть увагу!

*Будь-які роботи, подані **після дедлайну** не зараховуються і не перескладаються. Водночас, якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або інші вагомні життєві обставини), студенту надається додаткова можливість їх складання.*

□ **Будь-які роботи з наявним плагіатом і порушенням академічної доброчесності не зараховуються і не перескладаються.**

□ **Штрафних балів з дисципліни не передбачено.**

□ **Студентам можуть нараховуватись заохочувальні бали за такі види наукової та дослідної роботи (при цьому, навіть за відсутності таких балів студент має можливість набрати максимальний рейтинг):**

- проведення науково-дослідної роботи в рамках предмету курсу, результати якої представлено у вигляді опублікованої (рекомендованої до друку) наукової статті, есе тощо (ваговий бал – до 6);

- проведення науково-дослідної роботи в рамках предмету курсу, результати якої представлено у вигляді опублікованих (рекомендованих до друку) тез доповіді на науковій/науково-практичній конференції (ваговий бал – до 6);

- участь у конкурсах наукових робіт, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – до 6).

□ **Відвідування занять не є вільним – для допуску до іспиту студент має відвідати **щонайменше 60% лекційних занять**. Водночас, бали за присутність на лекціях та практичних заняттях не додаються.**

□ **Політика та принципи академічної доброчесності** визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>. Н

□ **Норми етичної поведінки студентів і працівників** визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, доповіді на практичних заняттях; РР, МКР, тест тощо

Календарний контроль (атестація): провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг не менше 35 балів, виконання РР..

Рейтинг студента складається з балів, що він отримує за:

Стартовий рейтинг – максимально 60 балів + заохочувальні за наявності:

- 1) РР;*
- 2) 3 доповіді на практичних заняттях;*
- 3) МКР*
- 4) Експрес опитування на лекційних та/або практичних заняттях*

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

1. Доповіді на практичних заняттях

- творче розкриття питання дискусії і вільне володіння матеріалом – 5-6 балів;*
- глибоке знання матеріалу з питання дискусії, можливі помилки і деякі неточності – 3-4 балів;*
- неповна відповідь, посередній рівень володіння матеріалом – 1-2 балів;*
- немає відповіді – 0 балів.*

Три доповіді надають максимум 18 балів рейтингу.

2. Розрахункова робота

Ваговий бал – 15.

- «відмінно» – повне виконання розрахункової роботи (не менше 95%) – 13-15 балів;*
- «добре» – достатньо повне виконання розрахункової роботи (не менше 75%) або повне виконання незначними неточностями – 11-12 бали;*
- «задовільно» – неповне виконання розрахункової роботи (не менше 60%) та незначні помилки – 9-10 балів;*
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.*

3. МКР

МКР складається з 2 письмових контрольних робіт по 9 балів. Сумарний бал – 18.

Кожна контрольна робота оцінюється за наступною шкалою:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 8- 9 балів;*
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 6-7 балів;*
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 5 балів;*
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.*

4. Експрес опитування на лекційних/практичних заняттях, доповнення:

- творча відповідь – 2 бали;*
- позитивна відповідь – 1 бал;*
- немає відповіді – 0 балів.*

За цим видом контролю студент має можливість набрати максимум 9 балів.

Розрахунок шкали (RD) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає $RD = R_c = 100$ балів.

За результатами навчальної роботи за перші 7 тижнів «ідеальний студент» має набрати 30 бал. На першій атестації (8-й тиждень) студент отримує «атестовано», якщо його поточний рейтинг не менше 15 балів.

За результатами навчальної роботи за перші 13 тижнів «ідеальний студент» має набрати 60 бали. На другій атестації (14-й тиждень) студент отримує «атестовано», якщо його поточний рейтинг не менше 30 балів.

Умова допуску до іспиту – семестровий рейтинг не менше 30 балів, виконання розрахункової роботи. Якщо студент отримав менше 60 балів, але він допущений до іспиту,, йому надається можливість набрати 40 балів рейтингу.

Ваговий бал – 40 балів за іспит. Максимальна кількість балів за даний вид роботи дорівнює $40 \times 1 = 40$ балів.

- «відмінно» – повна відповідь – 40 балів;
- «дуже добре» – не менше 90% потрібної інформації – 36-39 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 30-35 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 24-29 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно», немає відповіді – 0 балів.

Іспит складається на основі екзаменаційних білетів, затверджених на засіданні кафедри теоретичної та прикладної економіки. .

Сума отриманих балів переводиться згідно з таблицею нижче:

Бали (RD)	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску до іспиту	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У системі кампус у додатках до силябусу знаходиться перелік питань до іспиту та тематика розрахункових робіт.

Робочу програму навчальної дисципліни (силябус):

Складено доцентом кафедри теоретичної та прикладної економіки, к.е.н., доцентом Єрешко Ю.О.

Ухвалено кафедрою теоретичної та прикладної економіки (протокол № 13 від 08.06.2021)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 15.06.2021)